ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

CIAS 41

កសិកម្ម

Agriculture

ក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិ
International Accounting Standards Board (IASB®)

IFRS™

អារម្ភកថា

ដោយសារនយោបាយ "**ឈ្នះ-ឈ្នះ**" របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបាននូវឯកភាពជាតិ, បូរណភាពទឹកដី, អធិបតេយ្យ, និងសុខសន្តិភាពពេញលេញទូទាំងប្រទេស ហើយបង្កើតបានជាបុរេលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់ពង្រឹងស្ថិរភាពនយោបាយ, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានលើកកម្ពស់ជីវភាព, សុខមាលភាព និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនជាបន្តបន្ទាប់។ ដើម្បីបន្ត និងពង្រឹងនូវវឌ្ឍនភាពនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ **សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី** បានដាក់ចេញនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជាបន្តបន្ទាប់នូវផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រមួយនានា ដូចជា "**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី១, ទី២ និង ទី៣**", "**ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**", "**យុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ**", "**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ២០១១-២០២០**" និង "**យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨**" ព្រមទាំងធ្វើការកែទម្រង់លើគ្រប់វិស័យ ដែលក្នុងនោះ ការកែទម្រង់លើការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រព័ន្ធគណនេយ្យ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈ ទាំងក្នុងវិស័យឯកជន ជាអទិភាពចម្បងមួយ។

ច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០២/០១១ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២ និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យលេខ ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៣ ជាក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន ក្នុងទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ការកែទម្រង់គណនេយ្យនិងសវនកម្មឯកជន ដើម្បីបង្កើតនូវបរិយាកាសទីផ្សារប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយតម្លាភាព សម្រាប់ជំរុញកំណើនធុរៈកិច្ច និងវិនិយោគឆ្លងប្រទេសនៅកម្ពុជា ។ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ (ក.ជ.គ) ដែលជាស្ថាប័នបញ្ញត្តិករ និងនិយ័តករនៅក្នុងវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្ម មានភារកិច្ចចម្បងក្នុងការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដាគណនេយ្យ, ស្តង់ដាសវនកម្ម និងក្របខ័ណ្ឌទស្សនទានគណនេយ្យតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដោយអនុលោមតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ និងការវិវឌ្ឍជាអន្តរជាតិនៅក្នុងវិស័យនេះ ។

សៀវភៅស្តីពី "**ស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា** " ត្រូវបានបកប្រែទាំងស្រុងចេញពីស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដែលបានចេញផ្សាយដោយក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិ (International Accounting Standard Board-IASB) ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការប្រើប្រាស់របស់សហគ្រាសអាជីវកម្មក្នុងការរៀបចំព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន សំដៅធានាបាននូវតម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបាននៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស, គណនេយ្យករ

និងសវនករផងដែរ។ ការអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា មិនត្រឹមតែរួមចំណែកលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលពន្ធជូនរដ្ឋប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដ៏មានសារៈប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនានា ។

ការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាផ្នែកមួយនៃយុទ្ធសាស្ត្រ និងជាផែនការនៃការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងផ្នែកអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្ម និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃ "**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១១-២០២០**" របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលបានទទួលការអនុម័តពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១។

ក្នុងនាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និង សម្តែងនូវការកោតសរសើរដ៏ស្មោះចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ឯកឧត្តម **ងី តាយី** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យទាំងអស់ ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនៃលេខាធិការដ្ឋាន ក.ជ.គ ដែលបានខិតខំពុះពារគ្រប់ឧបសគ្គ និងលះបង់ពេលវេលា, ធនធាន និងកំលាំងកាយចិត្ត ក្នុងការធ្វើឱ្យឯកសារដ៏មានតម្លៃនេះលេចចេញជារូបរាងឡើង។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

រដ្ឋមន្ត្រី

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

បណ្ឌិត **អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន**

អារម្ភកថា

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានរំលេចនូវទិសដៅចម្បង៤ គឺកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវគោលបំណងចម្បងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការសម្រេចបាននិងការរក្សានូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព រួមទាំងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សង្គមកិច្ចមួយដ៏រឹងមាំនិងជានិរន្តន៍ ដែលធានាកម្រិតជីវភាពនិងសុខដុមភាពរបស់ប្រជាជនឱ្យប្រសើរឡើងជាលំដាប់។ នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ វិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងជីវិតសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ពិសេសនៅក្នុងការធានាភាពត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់, តម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងការគ្រប់គ្រងកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងវិស័យឯកជន។ អាស្រ័យហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបាន ចាត់ទុកវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មនេះ ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុរបស់ជាតិ ដូចមានចែងនៅក្នុង “**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១១-២០២០**”។

អនុវត្តតាមស្មារតីនៃយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលមានក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាសេនាធិការ បានជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យនេះយ៉ាងសកម្ម ផ្តើមចេញពីការកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការចុះកិច្ចបញ្ជិកាគណនេយ្យនិងការធ្វើសវនកម្ម តាមរយៈការរៀបចំនិងដាក់ឱ្យប្រើនូវច្បាប់ស្តីពី “គណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ” នៅឆ្នាំ២០០២។ ផ្អែកតាមស្មារតីនៃច្បាប់ខាងលើ ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០៩ *ស្តង់ដារគណនេយ្យកម្ពុជា* ដែលរួមមាន“ *ស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា* ” និង *“ស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម”* ត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើដោយប្រកាស*លេខ ០៦៨ ស.ហ.វ-ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥*។ ក្នុងន័យនេះ សហគ្រាសសាធារណៈនិងក្រុមហ៊ុនឯកជននានាដែលកំពុងធ្វើប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មនៅកម្ពុជា ត្រូវប្រើស្តង់ដាគណនេយ្យកម្ពុជាដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានសារវន្តនិងជាក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាបាននូវតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបានលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពីសំណាក់អ្នកប្រើប្រាស់និងសាធារណៈជន ហើយក៏អាចជាបច្ច័យមួយជួយជំរុញកំណើនចំណូលសារពើពន្ធ និងជួយគាំទ្រដល់វឌ្ឍភាពនិងស្ថេរភាពនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ដូចជាជួយជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តសហគ្រាសដែលមានការពាក់ពន្ធ័ ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដាដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុងនិងសម្រាប់ការដាក់បង្ហាញទៅអ្នកដែលមានការពាក់ព័ន្ធនានា។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

រដ្ឋលេខាធិការ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជា

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

វិ តាយី

គោលបំណង

គោលបំណងនៃស្តង់ដានេះ គឺចង់រៀបរាប់ពីការធ្វើគណនេយ្យកម្ម និងការលាតត្រដាងព័ត៌មានគណនេយ្យ ដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពកសិកម្ម។

វិសាលភាព

១ ស្តង់ដានេះត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីធ្វើគណនេយ្យកម្មទៅលើចំណុចខាងក្រោម ដែលពួកគេមានការពាក់ព័ន្ធសកម្មភាពកសិកម្ម ÷

ក ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ

ខ ផលិតផលកសិកម្មនៅពេលប្រមូលផល និង

គ ជំនួយរដ្ឋាភិបាល ដែលនិយាយនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៣៤-៣៥។

២ ស្តង់ដានេះមិនអនុវត្តចំពោះ ÷

ក ដីធ្លី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពកសិកម្ម(សូមមើលស.គ.អ.ក ១៦ *ទ្រព្យ រោងចក្រ និង បរិក្ខារ* និង ស.គ.អ.ក ៤០ *ទ្រព្យវិនិយោគ*) និង

ខ ទ្រព្យសកម្មអរូបិយទាក់ទងទៅនឹងសកម្មភាពកសិកម្ម (សូមមើល ស.គ.អ.ក ៣៨ *ទ្រព្យសកម្មអរូបិយ*)

៣ ស្តង់ដានេះអនុវត្តចំពោះផលិតផលកសិកម្ម ដែលជាផលិតផលប្រមូលបានពីទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្ររបស់សហគ្រាសមួយ តែនៅពេលប្រមូលផលប៉ុណ្ណោះ។ ក្រោយមក ស្តង់ដា ស.គ.អ.ក ២ សន្និធិ ឬស្តង់ដាណាមួយផ្សេងទៀត ត្រូវបានអនុវត្ត។

ហេតុដូច្នេះហើយបានជាស្តង់ដានេះ មិនពាក់ព័ន្ធជាមួយដំណើរការកែច្នៃផលិតផល កសិកម្មក្រោយពេលប្រមូលផលឡើយ÷ ឧទាហរណ៍ ការកែច្នៃផ្លែទំពាំងបាយជូរឱ្យទៅជាស្រាដោយអ្នកបិតស្រា ដែលជាអ្នកបានដាំផ្លែទំពាំងបាយជូរនោះ ។ ខណៈដែលការកែច្នៃបែបនេះអាចជាការបន្តនូវសកម្មភាពកសិកម្ម ដ៏សមហេតុផល និងតាមលក្ខណៈធម្មជាតិមួយនោះ ហើយព្រឹត្តិការណ៍ដែលកើតឡើង អាចមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នាខ្លះទៅ នឹងការបម្លែងជីវសាស្ត្រក៏ដោយដំណើរការកែច្នៃនេះ មិនត្រូវរួមបញ្ចូលនៅក្នុងនិយមន័យនៃសកម្មភាពកសិកម្មក្នុងស្តង់ដារនេះដែរ ។

៤ តារាងខាងក្រោមនេះផ្តល់នូវឧទាហរណ៍ទាំងឡាយអំពីទ្រព្យសកម្មជីវ-សាស្ត្រ ផលិតផលកសិកម្ម និងផលិតផលកសិកម្មដែលបានមកពីការកែច្នៃបន្ទាប់ពីការប្រមូលផល ÷

ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ	ផលិតផលកសិកម្ម	ផលិតផលកសិកម្មដែលបានមកការកែច្នៃបន្ទាប់ពីការប្រមូលផល
ចៀម	រោមចៀម	អំបោះ ព្រំ
ដើមឈើក្នុងចំការព្រៃ	ឈើមូល	ឈើអាររួច
ដំណាំ	សំឡី	អំបោះ សម្លៀកបំពាក់
	អំពៅ	ស្ករ
គោចិញ្ចឹមយកទឹកដោះ	ទឹកដោះគោ	ឈីស (Cheese)
ជ្រូក	ជ្រូកសំលាប់រួច	សាច់ក្រក សាច់ងៀត
ដំណាំយកស្លឹក	ស្លឹក	តែ ថ្នាំជក់ចំហុយ
ទំពាំងបាយជូ	ផ្លែទំពាំងបាយជូ	ស្រា

ដើមឈើហូបផ្លែ	ផ្លែឈើបេះពីដើម	ផ្លែឈើកែច្នៃរួច

និយមន័យ

និយមន័យទាក់ទងនឹងកសិកម្ម

៥ ពាក្យស័ព្ទខាងក្រោម ត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងស្តង់ដានេះ ដោយមានអត្ថន័យបញ្ជាក់ដូចខាងក្រោមៈ

*សកម្មភាពកសិកម្ម*គឺជាការគ្រប់គ្រងដោយសហគ្រាសមួយលើការបម្លែងតាមបែបជីវសាស្ត្រនិងការប្រមូលផលនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រសម្រាប់លក់ ឬបំលែងទៅជាផលិតផលកសិកម្ម ឬទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្របន្ថែមទៀត ។

ផលិតផលកសិកម្ម

គឺជាផលិតផលដែលបានប្រមូលផលរួចនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្ររបស់សហគ្រាសមួយ ។

*ទ្រព្យជីវសាស្ត្រ*គឺជាសត្វរស់មួយក្បាល ឬ ដំណាំរស់មួយដើម

*ការបំលែងតាមជីវសាស្ត្រ*រួមមានដំណើរការនៃការរីកធំធាត់ ការពុកផុយ ការផលិត និងជាតិកម្ម ដែលធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទាំងបរិមាណ និងគុណភាព នៅក្នុងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រមួយ ។

*ថ្លៃដើមដើម្បីលក់*គឺជាចំណាយបន្ថែមដែលចូលរួមដោយផ្ទាល់ចំពោះការលក់ទ្រព្យសកម្មមួយ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលថ្លៃដើមហិរញ្ញវត្ថុ និង ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។

ក្រុមទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ គឺជាបណ្តុំនៃសត្វមានជីវិតឬដំណាំដែលប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ។

ការប្រមូលផល **គឺជាការផ្តាច់យកផលិតផល ពីទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រមួយ ឬជាការបញ្ចប់នូវដំណើរជីវិត នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រមួយ ។**

៦ សកម្មភាពកសិកម្មគ្របដណ្តប់ទៅលើសកម្មភាពច្រើនប្រភេទ ឧទាហរណ៍ ការចិញ្ចឹមបសុសត្វ ព្រៃឈើ ការដាំដំណាំតាមឆ្នាំ ឬ រយៈពេលយូរអង្វែង កាដាំដំណាំយកផ្លែបុប្ផវប្បកម្ម(បុប្ផា)និងវារីវប្បកម្ម(រួមទាំងការចិញ្ចឹមត្រី)។ ទិដ្ឋភាពរួមមួយចំនួនមាននៅក្នុងភាពផ្សេងៗគ្នានេះ ÷

(ក) *សមត្ថភាពក្នុងការផ្លាស់ប្តូរ*។ សត្វមានជីវិត និងដំណាំ គឺជាសមត្ថភាពនៃការបម្លែងជីវសាស្ត្រ

(ខ) *ការគ្រប់គ្រងការផ្លាស់ប្តូរ*។ គ្រប់គ្រងសម្រួលដល់ការបម្លែងជីវ-សាស្ត្រ ដោយធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ឬយ៉ាងហោចណាស់ធ្វើឱ្យមានស្ថេរភាព ដោយស្ថានភាពចាំបាច់សម្រាប់ការដាក់ឱ្យដំណើរការ (ឧទាហរណ៍ កម្រិតជីវជាតិចំណីអាហារ សំណើមសីតុណ្ហភាព ជីជាតិ និងពន្លឺ)។ការគ្រប់គ្រងបែបនេះបានញែកសកម្មភាពកសិកម្មដាច់ចេញពីសកម្មភាពផ្សេងទៀត។ឧទាហរណ៍ ការប្រមូលផលពីប្រភពទាំងឡាយណាដែលមិនមានការគ្រប់គ្រង (ដូចជា ការនេសាទក្នុងមហាសមុទ្រ និងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ) គឺមិនមែនជាសកម្មភាពកសិកម្មទេ និង

(គ) *ការវាស់វែងនូវការផ្លាស់ប្តូរ*។ ការផ្លាស់ប្តូរគុណភាព (ឧទាហរណ៍ ការលូតលាស់នៃពូជ ដង់ស៊ីតេ ភាពទុំ ស្រទាប់ខ្លាញ់ បរិមាណប្រូតេអ៊ីន កម្លាំងសរសៃ) ឬបរិមាណ (ឧទាហរណ៍ កូនទម្ងន់ម៉ែត្រគូប ប្រវែងសរសៃ ឬទំហំសរសៃ និង ចំនួនគ្រាប់)

ដែលកើតមានឡើង ដោយការបម្លែង ជីវសាស្ត្រត្រូវបានវាស់វែង និង តាមដានក្នុងលក្ខណៈជាមុខងារគ្រប់គ្រងដដែលៗមួយ។

៧ ការបម្លែងតាមជីវសាស្ត្រ បណ្តាលឱ្យមានទិន្នផលច្រើនប្រភេទ ដូចខាងក្រោម ÷

(ក) ទ្រព្យសកម្មផ្លាស់ប្តូរតាមរយៈ (១) ការរីកលូតលាស់ (កំណើននូវបរិមាណ ឬ ភាពប្រសើរឡើង នៃគុណភាពនៃសត្វ ឬ ដំណាំ) (២) ការអន់ថយ (ការថយចុះបរិមាណ ឬការថមថយ គុណភាពនៃសត្វ ឬដំណាំ) ឬ(៣) ជាតិកម្ម (ការបង្កាត់ពូជនូវជីវិតសត្វ ឬដំណាំថ្មី) ឬ

(ខ) ផលិតកម្ម នៃផលិតផលកសិកម្ម ដូចជា ជ័រឈើ ស្លឹកតែ រោម និង ទឹកដោះ

និយមន័យទូទៅ

៨ ពាក្យស័ព្ទខាងក្រោម ត្រូវបានប្រើនៅក្នុងស្តង់ដានេះ ដោយមានន័យបញ្ជាក់ខាងក្រោម ÷

ទីផ្សារសកម្ម **គឺជាផ្សារដែលបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ÷**

(ក) ទំនិញដែលលក់ដូរនៅក្នុងផ្សារ គឺមានភាពដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា

(ខ) ឆន្ទៈរបស់អ្នកទិញ និង អ្នកលក់ អាចមានគ្រប់ពេលជាធម្មតា និង

(គ) តម្លៃអាចទទួលយក សម្រាប់សាធារណជន

តម្លៃយោង**គឺជាតម្លៃដែលគេទទួលស្គាល់ចំពោះទ្រព្យសកម្មនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ។**

តម្លៃសមស្រប **គឺជាទឹកប្រាក់ ដែលទ្រព្យសកម្មមួយអាចត្រូវដោះដូរ ឬ បំណុលដែលត្រូវទូទាត់រវាងភាគី ដែលមានឆន្ទៈ និងយល់ដឹង នៅក្នុងប្រតិបត្តិការបើកចំហ។**

ជំនួយរដ្ឋាភិបាល **ដូចដែលបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុង ស.គ.អ.ក ២០** ***គណនេយ្យសម្រាប់ជំនួយរដ្ឋាភិបាល និងការលាតត្រដាងពីជំនួយរដ្ឋាភិបាល*។**

៩ តម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មមួយ គឺអាស្រ័យលើទីតាំង និងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់វា ។ ឧទាហរណ៍ ជាលទ្ធផលតម្លៃសមស្របរបស់គោមួយនៅឯចំការ គឺជាតម្លៃសម្រាប់គោនោះនៅទីផ្សារពាក់ព័ន្ធ ដកចេញនូវចំណាយលើការដឹកជញ្ជូន និង ការចំណាយផ្សេងៗ

ការទទួលស្គាល់ និង ការវាស់វែង

១០ សហគ្រាសមួយ អាចទទួលស្គាល់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រមួយ ឬផលិតផលកសិកម្មមួយ នៅពេលដែល និងតែនៅពេលដែល:

(ក) សហគ្រាសត្រួតត្រាលើទ្រព្យសកម្មនោះ ដែលជាលទ្ធផលមួយបានមកពីព្រឹត្តិការណ៍អតីតកាល

(ខ) វាទំនងជាថា ផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ដែលមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងទ្រព្យសកម្មនោះ នឹង ហូរចូលមកសហគ្រាសនោះ។

(គ) តម្លៃសមស្របឬថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្មនោះ អាចវាស់វែងដោយជឿជាក់បាន ។

១១ នៅក្នុងសកម្មភាពកសិកម្ម ការត្រួតត្រាអាចស្តែងឡើង ឧទាហរណ៍តាមរយៈកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់លើគោ និងស្នាមបោះត្រា ឬសញ្ញាសម្គាល់លើ

គោនោះ នៅពេលទិញកើត ឬពេលផ្តាច់ដោះ ។ ផលប្រយោជន៍នាពេលអនាគត ជាធម្មតាអាចវាយតម្លៃបានតាមរយៈ ការវាស់វែងលើការសន្ទតរូបរាងជាសំខាន់។

១២ **ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ អាចវាស់វែង នៅពេលមានការទទួលស្គាល់ជាដំបូង និង នៅរាល់ថ្ងៃតុល្យការ នីមួយៗ នូវតម្លៃសមស្របរបស់វាដកចេញតម្លៃប៉ាន់ស្មាននៅពេលលក់ លើកលែងតែ ចំពោះករណីដែលបានពណ៌នានៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៣០ ដែលតម្លៃសមស្របមិនអាចវាស់វែងគួរឱ្យជឿបាន ។**

១៣ **ផលិតផលកសិកម្ម ដែលបានប្រមូលផលពីទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្ររបស់សហគ្រាសមួយ អាចត្រូវបានវាស់វែង ដោយតម្លៃសមស្របរបស់វាដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មាននៅពេលលក់ ត្រង់ចំនុចនៃពេលប្រមូលផល។ ការវាស់វែងរបៀបនេះ ជាថ្លៃដើមនៅថ្ងៃនោះ ពេលដែលអនុវត្តនូវ ស.គ.អ.ក ២** ***សន្និធិ*** **ឬក៏ស្តង់ដាណាមួយផ្សេងទៀត ដែលអាចអនុវត្តបាន។**

១៤ [លុបចោល]

១៥ ការកំណត់តម្លៃសមស្របសម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ឬផលិតផលកសិកម្មអាចកំណត់ទៅបានដោយការរៀបចំដាក់ជាក្រុមនូវទ្រព្យសកម្មជីវ-សាស្ត្រ ឬផលិតផលកសិកម្មស្របតាមភិនភាគជាចាំបាច់នានា ឧទាហរណ៍តាមអាយុ ឬគុណភាព។ សហគ្រាសមួយ ជ្រើសរើសនូវភិនភាគទាំងនេះ អាស្រ័យទៅលើភិនភាគនោះ ដែលគេនិយមប្រើវានៅទីផ្សារ ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃការកំណត់តម្លៃ។

១៦ សហគ្រាសនានា តែងចុះកិច្ចសន្យា ដើម្បីលក់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ឬផលិតផលកសិកម្មរបស់ពួកគេនៅថ្ងៃអនាគត ។ តម្លៃកិច្ចសន្យា មិនចាំបាច់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការកំណត់តម្លៃសមស្របទេ

ព្រោះថាតម្លៃសមស្របឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីតម្លៃនៅលើទីផ្សារបច្ចុប្បន្នដែលអ្នកទិញនិងអ្នកលក់មានបំណងចង់ទិញនិងលក់ និងអាចនឹងឈានទៅដល់កិច្ចការជំនួញមួយ ។ ជាលទ្ធផល តម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្ត ឬផលិតផលកសិកម្ម មិនត្រូវបានធ្វើនិយ័តភាពទេ ដោយសារតែគេបាននិយាយនៅក្នុងកិច្ចសន្យាហើយ ។ ករណីខ្លះ កិច្ចសន្យាលក់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្ត ឬផលិតផលកសិកម្មជាកិច្ចសន្យាធ្វើឱ្យមានការខាតបង់នាពេលអនាគតដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងស.គ.អ.ក៣៧សំវិធានធនបំណុលយថាភាពនិងទ្រព្យសកម្មយថាភាព ។ ស.គ.អ.ក៣៧ *សំវិធានធនបំណុលយថាហេតុនិងទ្រព្យសកម្មយថាហេតុ។* ស.គ.អ.ក ៣៧ អនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាធ្វើឱ្យមានការខាតបង់នាពេលអនាគត។

១៧ ប្រសិនបើជាមានទីផ្សារកសិកម្មមួយ សម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្ត និងផលិតផលកសិកម្ម តម្លៃដកស្រង់នៅ ក្នុងទីផ្សារនោះ គឺជាមូលដ្ឋានសមស្របសម្រាប់កំណត់តម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មនោះ ។ ប្រសិនបើសហគ្រាស មួយមានលទ្ធភាពចូលទៅកាន់ទីផ្សារសកម្មផ្សេងទៀត អង្គភាពនោះ ត្រូវប្រើតម្លៃមួយដែលពាក់ព័ន្ធបំផុត។ ឧទាហរណ៍ បើសហគ្រាសណាមួយបានទៅកាន់ទីផ្សារពីរផ្សេងគ្នា សហគ្រាសនោះ ត្រូវប្រើតម្លៃដែលមាននៅក្នុងទីផ្សារដែលគេរំពឹងថានឹងប្រើប្រាស់វា ។

១៨ ប្រសិនបើ មិនមានទីផ្សារសកម្មមួយទេ សហគ្រាសត្រូវប្រើវិធីមួយ ឬ ច្រើនខាងក្រោម (នៅពេលដែល មាន) ដើម្បីកំណត់នូវតម្លៃសមស្រប ÷

(ក) តម្លៃប្រតិបត្តិការទីផ្សារបច្ចុប្បន្នភ្លាមៗថ្មីបំផុត ដោយដឹងថាមិនមានការប្រែប្រួលចាំបាច់នៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច នៅចន្លោះថ្ងៃប្រតិបត្តិការនោះ និងចុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ ។

(ខ) តម្លៃទីផ្សារសម្រាប់ទ្រព្យសកម្មប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដោយមានការធ្វើនិយ័តភាព ដើម្បីបង្ហាញពីភាពខុសគ្នានានា

(គ) បទដ្ឋានវិស័យ ដូចជា តម្លៃឈើហូបផ្លែ ដែលគិតក្នុងមួយចំការដែលសំដែងជា មួយស្តុក មួយតៅ ឬមួយហិចតា និងតម្លៃគោ ក្របីដែលគិតក្នុងមួយគីឡូក្រាមសាច់។

១៩ ក្នុងករណីខ្លះ ប្រភពព័ត៌មានដែលបានរៀបរាប់ក្នុងកថាខណ្ឌ ១៨ អាចផ្តល់នូវការសន្និដ្ឋានខុសគ្នា ចំពោះតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ឬផលិតផលកសិកម្ម ។ សហគ្រាសមួយត្រូវពិចារណាពីហេតុផលនានា សម្រាប់ភាពខុសគ្នាទាំងនោះ ដើម្បីឈានដល់ការប៉ាន់ស្មានមួយដែលអាចទុកចិត្តបានកម្រិតខ្ពស់បំផុតនៃតម្លៃសមស្រប និងការប៉ាន់ស្មានតម្លៃកាន់តែមានភាពសមហេតុផល។

២០ ក្នុងស្ថានភាពខ្លះ តម្លៃដែលកំណត់ដោយទីផ្សារ ឬតម្លៃទាំងឡាយ អាចរកមិនបានសម្រាប់ទ្រព្យសកម្ម ជីវសាស្ត្រមួយក្នុងលក្ខខណ្ឌបច្ចុប្បន្ន ។ ក្នុងស្ថានភាពទាំងនេះ សហគ្រាសអាចប្រើនូវតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃលំហូរសាច់ប្រាក់សុទ្ធ ដែលរំពឹងទុកពីទ្រព្យសកម្មដែលប្រើវិធីសាស្ត្រអប្បហារ ដោយប្រើប្រាស់អត្រាមុនបង់ពន្ធកំណត់តម្លៃសមស្របបច្ចុប្បន្ន ក្នុងការកំណត់តម្លៃសមស្រប។

២១ កម្មវត្ថុនៃការគណនានៃតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃលំហូរសាច់ប្រាក់សុទ្ធរំពឹងទុកមួយគឺដើម្បីកំណត់នូវតម្លៃសមស្រប នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រមួយ នៅទីតាំងនិងលក្ខខណ្ឌបច្ចុប្បន្នរបស់វា។សហគ្រាសមួយត្រូវពិចារណាក្នុងការកំណត់នូវអត្រាអប្បហារសម្រាប់ប្រើប្រាស់ និងក្នុងការប៉ាន់ស្មាននូវលំហូរសាច់ប្រាក់សុទ្ធដែលរំពឹងទុក។

នៅក្នុងការកំណត់តម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃលំហូរសាច់ប្រាក់ពិតដែលបានរំពឹងទុក អង្គភាពមួយបញ្ចូលលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលអ្នកចូលរួមទីផ្សារនឹងរំពឹងថា ទ្រព្យសកម្មនឹងអាចរកបាននៅក្នុងទីផ្សារ ទាក់ទិនបំផុតរបស់វា។

២២ សហគ្រាសមួយ មិនត្រូវបញ្ចូលនូវលំហូរសាច់ប្រាក់ណាមួយ សម្រាប់ធ្វើហិរញ្ញប្បទានទ្រព្យសកម្មនោះ ការដាក់ពន្ធ ឬការបង្កើតឡើងវិញនូវទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្តបន្ទាប់ពីការប្រមូលផលឡើយ (ឧទាហរណ៍ ថ្លៃដើមនៃការដាំដើមឈើឡើងវិញនៅក្នុងចំការមួយបន្ទាប់ពីការប្រមូលផល)។

២៣ ក្នុងការព្រមទទួលយកតម្លៃត្រឹមត្រូវអ្នកទិញនិងអ្នកលក់ដែលមានការស្ម័គ្រចិត្ត និងមានចំណេះដឹង ត្រូវពិចារណានូវលទ្ធភាពនៃការប្រែប្រួលលំហូរសាច់ប្រាក់ ។ តម្លៃសមស្របនោះ វាឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញលទ្ធភាពនៃការប្រែប្រួលនោះ។ អាស្រ័យដូចនេះ សហគ្រាសមួយត្រូវរំពឹងទុកជាមុនអំពីលទ្ធភាពនៃបម្រែបម្រួលនោះ ទាំងនៅក្នុងលំហូរសាច់ប្រាក់រំពឹងទុក ឬអត្រាអប្បហារឬបន្សំនៃករណីទាំងពីរនេះ។ក្នុងការកំណត់នូវអត្រាអប្បហារមួយ សហគ្រាសត្រូវប្រើនូវវិធីសាស្រ្តសន្មតនានា ឱ្យមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាទៅនឹងវិធីសាស្រ្ត ដែលបានប្រើក្នុងការប៉ាន់ស្មាននូវលំហូរសាច់ប្រាក់រំពឹងទុក ដើម្បីបញ្ចៀសនូវផលប៉ះពាល់នៃការសន្មតមួយចំនួនដែលត្រូវបានរាប់ពីរដង ឬត្រូវបានបំភ្លេច។

២៤ ជួនកាល ថ្លៃដើមអាចប៉ាន់ស្មានប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងតម្លៃសមស្របជាពិសេសនៅពេល ÷

(ក) មានការបម្លែងជីវសាស្រ្តតិចតួច ចាប់តាំងពីកើតមានថ្លៃដើមដំបូង (ឧទាហរណ៍ សម្រាប់គ្រាប់ដើម ឈើយកផ្លែដែលបានដាំភ្លាមៗមុនថ្ងៃតុល្យការ) ឬ

(ខ) ផលប៉ះពាល់នៃការបម្លែងជីវសាស្ត្រលើតម្លៃ គឺមិនរំពឹងថាមានភាពធំដុំ (ឧទាហរណ៍ សម្រាប់កំណើនដំបូងក្នុងវដ្តផលិតកម្មរយៈពេល៣០ឆ្នាំ នៃចំការស្រល់ជាដើម)។

២៥ ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រជាញឹកញាប់ផ្សាភ្ជាប់ជារូបធាតុទៅនឹងដី (ឧទាហរណ៍ ដើមឈើនៅក្នុងចំការព្រៃឈើ)។ ប្រហែលជាមិនមានទីផ្សារដាច់ដោយឡែកចំពោះទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលភ្ជាប់ខ្លួនទៅនឹងដីបានទេ ប៉ុន្តែទីផ្សារសកម្មមួយ អាចមានសម្រាប់ទ្រព្យសកម្មរួមគ្នាជាកញ្ចប់មួយ គឺថាទ្រព្យសកម្ម ជីវសាស្ត្រដីទទេ និងការកែលំអដី ។ សហគ្រាសមួយអាចប្រើព័ត៌មាន ចំពោះទ្រព្យសកម្មរួមគ្នានេះ ដើម្បីកំណត់តម្លៃសមស្របសម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ។ ឧទាហរណ៍ តម្លៃសមស្របនៃដីទទេ និងការកែលម្អដី អាចត្រូវកាត់បន្ថយចេញពីតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មរួមគ្នា ដើម្បីទទួលឱ្យបាននូវតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យ សកម្មជីវសាស្ត្រ ។

ចំណេញ និង ខាត

២៦ ចំណេញ ឬខាត ដែលកើតឡើងនៅពេលទទួលស្គាល់ដំបូង នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រតាមតំលៃទីផ្សារ ដោយដកចេញ ថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មាននៅពេលលក់ និងកើតចេញពីការប្រែប្រួលនៃតំលៃទីផ្សារ ដោយដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មាននៅពេលលក់នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ត្រូវចាត់បញ្ចូលទៅក្នុងចំណេញ ឬខាតពិត សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ ដែលវាកើតឡើង។

២៧ ការខាតណាមួយ អាចកើតឡើងនៅគ្រាទទួលស្គាល់ដំបូង នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ពីព្រោះថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ ត្រូវបានដកចេញក្នុងការកំណត់តំលៃទីផ្សារ ដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ នៃទ្រព្យ-

សកម្មជីវសាស្ត្រ ។ ចំណេញអាចកើតឡើងនៅគ្រាទទួលស្គាល់ដំបូងនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដូចជាពេលដែលកូនគោបានចាប់កំណើត ។

២៨ **ចំណេញ ឬខាត ដែលកើតចេញពីការទទួលស្គាល់គ្រាដំបូង នៃផលិតផលកសិកម្ម ត្រង់តំលៃទីផ្សារដក ចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ ត្រូវចាត់បញ្ចូលទៅក្នុង ចំណេញ ឬខាតពិតសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ ដែលវាកើតឡើង ។**

២៩ ចំណេញ ឬខាតដែលកើតចេញពីការទទួលស្គាល់គ្រាដំបូង នៃផលិតផលកសិកម្ម គឺជាលទ្ធផលនៃការប្រមូលផល ។

អលទ្ធភាពវាស់វែងតម្លៃសមស្របដោយជឿជាក់

៣០ **មានការសន្មតជាមុនថា**

តំលៃសមស្របអាចត្រូវគេវាស់វែងដោយជឿជាក់បានសម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ មួយ។ ទោះយ៉ាងណាការសន្មតនេះ អាចត្រូវបានច្រានចោលវិញនៅ គ្រាទទួលស្គាល់ដំបូងចំពោះទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រមួយ ដែលថ្លៃ ឬតំលៃកំណត់ដោយទីផ្សារមិនអាចរកបាន ហើយដែលការប៉ាន់ស្មានពីតំលៃសមស្របតាមជម្រើសមួយទៀត ត្រូវគេគិតថាមិនអាចជឿជាក់បានយ៉ាងច្បាស់លាស់ ។ ក្នុងករណីនេះ ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រនោះ គួរវាស់វែងនៅត្រង់ថ្លៃដើមរបស់វា ដកចេញរំលស់បង្គរណាមួយ និងការខាតបង់បង្គរដោយការខូចខាតតំលៃណាមួយ។ ខណៈពេលដែលតំលៃទីផ្សារនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រនេះ អាចវាស់វែង ដោយជឿជាក់បានវិញ សហគ្រាសនោះត្រូវវាស់វែងវាជាតំលៃទីផ្សារ ដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មាន ត្រង់ចំណុចលក់។ ខណៈពេលដែលទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រអចល័តមួយ បំពេញបានតាមលក្ខណៈ

វិនិច្ឆ័យ ត្រូវបានចំណាត់ថ្នាក់ជាទ្រព្យសម្រាប់លក់ (ឬបញ្ចូលទៅក្នុងក្រុមសម្រាប់លក់បញ្ចេញចោល ដែលចំណាត់ថ្នាក់ជាទ្រព្យសម្រាប់លក់) ដោយយោងទៅតាមស្តង់ដារ ស.រ.ហ.អ.ក ៥ *ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងរក្សារទុកសម្រាប់លក់ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការមិនបន្ត* **គេបានសន្មតវាថាជាតំលៃសមស្របអាចវាស់វែងបាន ដោយជឿជាក់ ។**

៣១ ការសន្មតក្នុងកថាខណ្ឌ ៣០ អាចត្រូវគេបដិសេធ តែនៅពេលទទួលស្គាល់គ្រាដំបូងប៉ុណ្ណោះ ។ សហគ្រាស មួយដែលពីគ្រាមុនៗ បានវាស់វែងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្តតាមតម្លៃសមស្របរបស់វាដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ ត្រូវបន្តវាស់វែងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្ត តាមតំលៃទីផ្សាររបស់វាដកចេញថ្លៃដើម ប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់រហូតដល់ពេលលក់បញ្ចេញចោល។

៣២ ក្នុងរាល់ករណីទាំងអស់ សហគ្រាសមួយ វាស់វែងផលិតផលកសិកម្ម នៅចំនុចនៃការប្រមូលផល តាមតំលៃទីផ្សាររបស់វា ដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ ។ ស្តង់ដារនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងទស្សនះឱ្យឃើញថាតំលៃទីផ្សារនៃផលិតផលកសិកម្មនៅចំនុចនៃការប្រមូលផល ជានិច្ចកាលអាចវាស់វែងដោយ ជឿជាក់បាន។

៣៣ ក្នុងការកំណត់ថ្លៃដើម រំលស់បង្គរ និងការខាតបង់ដោយការថយចុះតំលៃបង្គរសហគ្រាសមួយពិចារណា ស.គ.អ.ក ២, ស.គ.អ.ក ១៦ និង ស.គ.អ ៣៦ *ការធ្លាក់ចុះតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្ម*។

៣៤ ជំនួយរដ្ឋាភិបាលដែលឥតលក្ខខណ្ឌទាក់ទងទៅនឹង ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្ត ដែលវាស់វែងតាមតម្លៃទីផ្សាររបស់វាដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់គួរទទួលស្គាល់ជាចំណូលនៅពេលដែល (និងមានតែពេលនេះមួយគត់) ប្រាកដថាជំនួយរដ្ឋាភិបាលនឹងត្រូវបានទទួល។

៣៥ ប្រសិនបើជំនួយរដ្ឋាភិបាលមួយ ពាក់ពន្ធ័នឹងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្រ្ត ដែលវាស់វែងតាមតំលៃទីផ្សាររបស់វាដកចេញ ថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ បែរជាមានលក្ខខណ្ឌ ដែលរួមមានករណីរដ្ឋាភិបាល តម្រូវឱ្យសហគ្រាសមួយមិនឱ្យចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពកសិកម្មណាមួយ សហគ្រាសគួរទទួលស្គាល់ជាចំណូល នៅពេលដែល (និងមានតែពេលនេះមួយគត់) លក្ខខណ្ឌភ្ជាប់ជាមួយនឹងជំនួយរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានបំពេញ។

៣៦ លក្ខខណ្ឌនៃជំនួយរដ្ឋាភិបាលមានលក្ខណៈប្រែប្រួល ។ ឧទាហរណ៍ ជំនួយរដ្ឋាភិបាល អាចនឹងតំរូវឱ្យសហគ្រាស មួយដាំដុះ នៅទីតាំងជាក់លាក់មួយរយៈពេល៥ឆ្នាំ និងទាមទារឱ្យសហគ្រាសនេះ ប្រគល់ត្រឡប់វិញនូវជំនួយទាំងអស់នេះ ប្រសិនបើសហគ្រាស ដាំដុះបានរយៈពេលតិចជាង៥ឆ្នាំនោះ ។ ក្នុងករណីនេះ ជំនួយរដ្ឋាភិបាលមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណូលទេ រហូតទាល់តែរយៈពេល៥ឆ្នាំ បានកន្លងផុតទៅ។ ទោះជាយ៉ាងនេះ ប្រសិនបើជំនួយរដ្ឋាភិបាល អនុញ្ញាតឱ្យរក្សាទុកផ្នែកណាមួយនៃជំនួយដោយផ្អែកលើ ការកន្លងផុតទៅនៃពេលវេលា សហគ្រាសអាចទទួលស្គាល់ជំនួយនេះជាចំណូល ដោយលើមូលដ្ឋានសមាមាត្រពេលវេលា។

៣៧ ប្រសិនបើជំនួយរដ្ឋាភិបាលពាក់ពន្ធ័ទៅនឹង ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលវាស់វែងតាមថ្លៃដើមរបស់វាដកចេញរំលស់បូកបន្ត និងការខាតបង់ដោយសារការថយចុះតំលៃបូកបន្តនោះ (សូមមើល កថាខណ្ឌ ៣០) ស.គ.អ.ក ២០ ត្រូវបានយកមកអនុវត្ត។

៣៨ ស្តង់ដារនេះ តំរូវឱ្យមានការអនុវត្តផ្សេងគ្នា ពីស.គ.អ.ក ២០ ប្រសិនបើអំណោយរដ្ឋាភិបាលពាក់ពន្ធ័ទៅនឹង ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលវាស់វែងតាមតំលៃទីផ្សាររបស់វា ដកចេញ ថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ ឬ អំណោយរដ្ឋាភិបាលតម្រូវឱ្យសហគ្រាសមួយមិនឱ្យចូលរួមក្នុងសកម្មភាពកសិកម្មជាក់លាក់ណាមួយ ។ ស.គ.អ.ក ២០ អនុវត្តតែចំពោះអំណោយរដ្ឋាភិបាលដែលទាក់ទងទៅនឹងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលវាស់វែងជាថ្លៃដើមរបស់វាដកចេញរំលស់បង្គរ និងការខាតបង់ដោយសារការថយចុះតំលៃបូកបន្តប៉ុណ្ណោះ។

ការលាតត្រដាងព័ត៌មាន

៣៩ [លុបចោល]

ភាពទូទៅ

៤០ សហគ្រាសមួយ ត្រូវលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីចំណេញ ឬខាតសរុប ដែលកើតឡើងក្នុងគ្រាបច្ចុប្បន្ននៅពេលទទួលស្គាល់ដំបូងនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ និងផលិផលកសិកម្ម និងកើតចេញពីការផ្លាស់ប្តូរតម្លៃសមស្របរបស់វាដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានដើម្បីលក់។

៤១ អង្គភាពត្រូវផ្តល់នូវការរៀបរាប់នៃក្រុមទ្រព្យជីវសាស្ត្រនីមួយៗ។

៤២ ការលាតត្រដាងព័ត៌មាន តម្រូវដោយកថាខណ្ឌ ៤១ អាចនឹងមានទម្រង់ការពិពណ៌នាជាអត្ថបទ ឬ ជាបរិមាណ។

៤៣ សហគ្រាសមួយ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យផ្តល់ការពិពណ៌នាជាបរិមាណនៃក្រុមនីមួយៗ នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដោយញែកឱ្យដាច់ពីគ្នារវាងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលផ្តល់ផលបន្ត និងប្រើប្រាស់អស់ ឬរវាងទ្រព្យសកម្ម ជីវសាស្ត្រដែលទុំជោរ និងមិនទុំជោរតាមភាពសមរម្យ ។ ឧទាហរណ៍ សហគ្រាសមួយ អាចលាតត្រដាងព័ត៌មាន អំពីតម្លៃយោងនៃទ្រព្យសកម្ម ជីវសាស្ត្រ ដែលផ្តល់ផលបន្ត និងប្រើប្រាស់អស់ទៅតាមក្រុម។ សហគ្រាសមួយ អាចនឹងបែងចែកតទៅទៀតនៃតម្លៃយោងរវាងទ្រព្យសកម្មទុំជោរ និងមិនទាន់ទុំជោរ ។ ភាពញែកពីគ្នានេះ ផ្តល់ព័ត៌មានដែលមានប្រយោជន៍ក្នុងការវាយតម្លៃ អំពីពេលវេលានៃលំហូរសាច់ប្រាក់ពេលអនាគត ។ អង្គភាពមួយ ត្រូវលាតត្រដាងពីមូលដ្ឋានសម្រាប់វិធីសាស្ត្រញែកចេញពីគ្នារបៀបនោះ។

៤៤ ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលប្រើប្រាស់អស់ ជាទ្រព្យទាំងឡាយណាដែលត្រូវប្រមូលផលជាផលិតផលកសិកម្ម ឬលក់ជាទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ។ ឧទាហរណ៍នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់អស់ គឺសត្វចិញ្ចឹមសម្រាប់ផលិតសាច់ សត្វចិញ្ចឹមសម្រាប់លក់ ត្រីនៅក្នុងកសិដ្ឋាន ដំណាំដូចជា ពោត និងស្រូវសាលី ដើមឈើដាំសម្រាប់ធ្វើឈើអារ។ ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលផ្តល់ផលបន្ត ជាទ្រព្យទាំងឡាយណាក្រៅពីទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់អស់ ឧទាហរណ៍ ដូចជា សត្វចិញ្ចឹមសម្រាប់ផលិតទឹកដោះ ដើមទំពាំងបាយជូរ ដើមឈើហូបផ្លែ និងដើមឈើដែលផ្តល់ផលជាឈើ ហើយដើមឈើនោះនៅដដែល។ ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ

ដែលផ្តល់ផលបន្ត មិនមែនជាផលិតផលកសិកម្មទេ ប៉ុន្តែជាការបង្កើតឡើងវិញ ដោយខ្លួនឯង។

៤៥ ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ អាចត្រូវគេចំណាត់ថ្នាក់ ជាទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រទុំជោរ ឬមិនទាន់ទុំជោរ ។ ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រទុំជោរ ជាទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រទាំងឡាយណាដែលឈានដល់កំរិតអាចប្រមូលផលបាន(សម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់អស់) ឬដែលអាចផ្តល់ផលជាទៀងទាត់ (សម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលផលិតផលបន្ត)។

៤៦ **ប្រសិនបើ មិនបានលាតត្រដាងនៅកន្លែងណាផ្សេងទេ នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ សហគ្រាសមួយគួរតែពិពណ៌នាអំពី ÷**

(ក) **លក្ខណៈនៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដែលពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងក្រុមនីមួយៗនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ និង**

(ខ) **ការវាស់វែងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ឬ ការប៉ាន់ស្មាននៃបរិមាណរូបវ័ន្តនៃៈ**

(១) **ក្រុមនីមួយៗនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្ររបស់សហគ្រាសនៅចុងការិយបរិច្ឆេទ និង**

(២) **ផលិតផលនៃផលិតផលកសិកម្ម ក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទ**

៤៧ **សហគ្រាសមួយ ត្រូវលាតត្រដាងអំពីវិធីសាស្ត្រ និងការសន្មតសំខាន់ៗដែលប្រើប្រាស់ នៅក្នុងការកំណត់តម្លៃសមស្រប នៃក្រុមផលិតផលកសិកម្មនីមួយៗ នៅចំនុចប្រមូលផល និងក្រុមនីមួយៗនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ។**

៤៨ **សហគ្រាសមួយ ត្រូវបង្ហាញអំពីតំលៃសមស្របដកចេញថ្លៃដើមដើម្បីលក់នៃផលិតផលកសិកម្ម ដែលបានប្រមូលផល ក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទដែលបានកំណត់នៅចំនុចប្រមូលផល ។**

៤៩ សហគ្រាសមួយត្រូវលាតត្រដាងអំពី÷

(ក) អត្ថិភាព និងតម្លៃយោងនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលកម្មសិទ្ធិរបស់វា ត្រូវគេដាក់កំហិត និងតម្លៃយោងនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដែលបានដាក់តំកល់ជាវត្ថុបញ្ចាំចំពោះបំណុលណាមួយ ។

(ខ) បរិមាណនៃការសន្យាសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ឬការទិញនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ

(គ) យុទ្ធសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ ដែលពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងសកម្មភាពកសិកម្ម ។

៥០ សហគ្រាសមួយ គួរតែលាតត្រដាងនូវការផ្ទៀងផ្ទាត់ នៃការផ្លាស់ប្តូរតម្លៃយោង នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ រវាងពេលចាប់ផ្តើម និង ចុងការិយ-បរិច្ឆេទបច្ចុប្បន្ន ។ ការផ្ទៀងផ្ទាត់នោះ រួមមាន ÷

(ក) ចំណេញ ឬខាតពីការប្រែប្រួលនៃតម្លៃសមស្រប ដកចេញថ្លៃដើមដើម្បីលក់

(ខ) ការកើនឡើងដោយសារការទិញចូលបន្ថែម

(គ) ការថយចុះ ដោយសារការលក់ចេញ និងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ត្រូវបានចំណាត់ថ្នាក់ ជាទ្រព្យ សម្រាប់លក់ (ឬក៏ បញ្ចូលទៅក្រុមទ្រព្យសម្រាប់លក់) ដោយយោងតាម ស.រ.ហ.អ.ក ៥

(ឃ) ការថយចុះដោយសារការប្រមូលផល

(ង) ការកើនឡើង ដោយសារការបញ្ចូលអាជីវកម្មរួមគ្នា

(ច) ភាពខុសគ្នានៃអត្រាប្តូរប្រាក់ពិត ដែលកើតចេញពីការប្រែសម្រួលរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ទៅជារូបិយប័ណ្ណបង្ហាញមួយផ្សេងទៀត

និងការបកប្រែនៃប្រតិបត្តិការបរទេស ទៅជារូបិយប័ណ្ណបង្ហាញនៃសហគ្រាសរាយការណ៍ និង

(ឆ) ការប្រែប្រួលផ្សេងទៀត ។

៥១ តម្លៃសមស្រប ដកចេញ ថ្លៃដើមដើម្បីលក់នៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រមួយអាចប្រែប្រួលដោយសារតែការប្រែប្រួលរូបធាតុ និងការប្រែប្រួលថ្លៃនៅក្នុងទីផ្សារ។ ការបង្ហាញព័ត៌មានដាច់ដោយឡែក នៃការប្រែប្រួលរូបធាតុ និងការប្រែប្រួលតម្លៃ មានសារៈប្រយោជន៍ ក្នុងការវាយតំលៃលទ្ធផល នៃការិយបរិច្ឆេទបច្ចុប្បន្ន និងលទ្ធផលអនាគត ជាពិសេស ពេលដែលមានវដ្តផលិតកម្មច្រើនជាងមួយឆ្នាំ ។ ក្នុងករណីនេះ សហគ្រាសមួយត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យបង្ហាញជាក្រុម ឬអ្វីផ្សេងទៀតនូវបរិមាណ នៃការប្រែប្រួលតម្លៃសមស្រប ដកចេញថ្លៃដើមប៉ាន់ស្មានត្រង់ចំណុចលក់ ដែល បានបញ្ចូលទៅក្នុងចំណេញខាតដោយសារការប្រែប្រួលរូបធាតុ និងដោយសារការប្រែប្រួលថ្លៃ ។ ព័ត៌មាននេះ ជាទូទៅមានប្រយោជន៍កាន់តែតិចពេលដែលវដ្តផលិតកម្មមានរយៈពេលតិចជាងមួយឆ្នាំ (ឧទាហរណ៍ ពេលដែលចិញ្ចឹមមាន់ ឬដាំដំណាំធញ្ញជាតិ)។

៥២ ការបម្លែងតាមជីវសាស្ត្រ ផ្តល់លទ្ធផលជាប្រភេទផ្សេងៗគ្នា ការប្រែប្រួលរូបធាតុ កំណើនការពុកផុយ ផលិតកម្ម និងជាតិកម្មដែលមួយៗ អាចធ្វើការសង្កេត និងវាស់វែងបាន។ ការប្រែប្រួលរូបធាតុទាំងនេះ មានទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ទៅនឹងផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចនាពេលអនាគត ។ ការប្រែប្រួលនៃតំលៃទីផ្សាររបស់ទ្រព្យ សកម្មជីវសាស្ត្រ ដោយសារការប្រមូលផលក៏ជាការប្រែប្រួលរូបធាតុផងដែរ។

៥៣ សកម្មភាពកសិកម្ម ជារឿយៗ ប្រឈមទៅនឹងបញ្ហាធាតុអាកាស ជំងឺ និងហានិភ័យធម្មជាតិដទៃទៀត ។ ប្រសិនបើព្រឹត្តិការណ៍មួយកើតឡើង ហើយបង្កើតឱ្យមានជាទំហំធំ នៃចំណូល និងចំណាយនោះ ប្រភេទ និងចំនួនទឹកប្រាក់របស់វា ត្រូវបង្ហាញដោយយោងទៅតាម ស.គ.អ.ក ១ *ការបង្ហាញរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ* ។ ឧទាហរណ៍នៃព្រឹត្តិការណ៍នោះ រួមបញ្ចូលការផ្ទុះឡើងនៃជំងឺឆ្លង ទឹកជំនន់ គ្រោះរាំងស្ងួតធ្ងន់ធ្ងរ ឬកំណក និងសត្វល្អិត។

ការលាតត្រដាងព័ត៌មានបន្ថែម សម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ពេលដែលតំលៃសមស្រប របស់វា មិនអាចវាស់វែងបានដោយជឿជាក់

៥៤ ប្រសិនបើសហគ្រាសមួយ វាស់វែងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដោយប្រើថ្លៃដើមរបស់វា ដកចេញរំលស់បង្គរ និង ការខាតបង់បូកបង្គរដោយការខូចខាតតម្លៃ (សូមមើលកថាខណ្ឌ ៣០) នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ សហគ្រាសនោះត្រូវតែលាតត្រដាងព័ត៌មាន សម្រាប់ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រនោះ ដូចខាងក្រោម ÷

(ក) ការពិពណ៌នាអំពីទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ

(ខ) ការពន្យល់មូលហេតុ ហេតុអ្វីបានជាតម្លៃសមស្រប មិនអាចវាស់វែងបានដោយជឿជាក់

(គ) ប្រិសនបើអាច សូមបង្ហាញពីចន្លោះនៃការប៉ាន់ស្មាន ដែលតម្លៃសមស្របទំនងជាស្ថិតនៅពីប៉ុន្មាន ទៅប៉ុន្មាន។

(ឃ) វិធីសាស្ត្ររំលស់ដែលប្រើ

(ង) អាយុកាលប្រើប្រាស់ ឬ អត្រារំលស់ដែលបានប្រើប្រាស់ និង

(ច) ចំនួនទឹកប្រាក់ដុលនៃតម្លៃយោង និងរំលស់សរុបបន្ត (បូកបន្ថែមជាមួយការខាតបង់ដោយការធ្លាក់ចុះតំលៃបូកបន្ត) នៅដើមការិយបរិច្ឆេទ និងចុងការិយបរិច្ឆេទ។

៥៥ ប្រសិនបើក្នុងកំឡុងពេលបច្ចុប្បន្ន សហគ្រាសមួយ វាស់វែងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ដោយប្រើថ្លៃដើមរបស់វា ដកចេញរំលស់បូកបន្ត និងការខាតបង់ដោយការខូចខាតតំលៃបូកបន្ត (សូមមើលកថាខណ្ឌ ៣០) សហគ្រាសនោះ ត្រូវបង្ហាញព័ត៌មានអំពីចំណេញ ឬខាតណាមួយ ដែលទទួលស្គាល់នៅពេលលក់បញ្ចេញចោលនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រនោះ ហើយការផ្ទៀងផ្ទាត់មួយ ដែលត្រូវធ្វើឡើងយោងតាមកថាខណ្ឌ ៥០ ត្រូវលាតត្រដាងអំពីបរិមាណទឹកប្រាក់ទាក់ទងទៅនឹង ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រនោះដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។ បន្ថែមលើនេះទៀត ការកែសម្រួលនេះ ត្រូវបូកបញ្ចូលនូវទឹកប្រាក់ដូចខាងក្រោម ទៅក្នុងចំណេញឬខាត ពិតពាក់ពន្ធ័ ទៅនឹងទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រទាំងនោះ ÷

(ក) ការខាតបង់ដោយសារការធ្លាក់ចុះតំលៃ

(ខ) ការត្រឡប់វិញ នៃការខាតបង់ដោយសារការធ្លាក់ចុះតំលៃ និង

(គ) រំលស់

៥៦ ប្រសិនបើតំលៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ ត្រូវបានគេវាស់វែងពីគ្រាមុនៗ ដោយប្រើថ្លៃដើមរបស់វា ដកចេញរំលស់បូកបន្ត និងការខាតពីការធ្លាក់ចុះតម្លៃបូកបន្តបានក្លាយទៅជា អាចវាស់វែង បានដោយ ជឿជាក់ក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទបច្ចុប្បន្ន សហគ្រាសមួយត្រូវបង្ហាញចំពោះទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រទាំងនោះអំពីៈ

(ក) ការពិពណ៌នាអំពីទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រ

(ខ) ការពន្យល់ពីមូលហេតុ ដែលតម្លៃសមស្រប ក្លាយជាការអាចវាស់វែងបានដោយជឿជាក់

(គ) ផលប៉ះពាល់នៃការផ្លាស់ប្តូរ ។

ជំនួយរដ្ឋាភិបាល

៥៧ សហគ្រាសមួយ ត្រូវលាតត្រដាងបង្ហាញព័ត៌មានខាងក្រោម ពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងសកម្មភាពកសិកម្មដែលគ្របដណ្តប់ដោយស្តង់ដារនេះ ÷

(ក) លក្ខណៈ និងទំហំនៃជំនួយរដ្ឋាភិបាល ដែលបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

(ខ) លក្ខខណ្ឌមិនទាន់បានបំពេញ និងយថាហេតុផ្សេងទៀត ដែលភ្ជាប់ទៅនឹងជំនួយរដ្ឋាភិបាល

(គ) ការថយចុះសំខាន់ៗ ដែលរំពឹងថានឹងកើតឡើងចំពោះកម្រិតនៃជំនួយរដ្ឋាភិបាល

ថ្ងៃចូលជាធរមាន និងអន្តរកាល

៥៨ ស្តង់ដានេះ អាចអនុវត្តបាន សម្រាប់របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ដែលគ្របដណ្តប់ការិយបរិច្ឆេទ ចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៣ ។ ការអនុវត្តមុនការិយបរិច្ឆេទនេះ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត។ ប្រសិនបើសហគ្រាសមួយប្រើប្រាស់ស្តង់ដានេះ សម្រាប់ចាប់ផ្តើមការិយ-បរិច្ឆេទមុនថ្ងៃ០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៣សហគ្រាសនោះត្រូវលាតត្រដាងសាច់រឿងនេះ ។

៥៩ ស្តង់ដានេះ មិនបានបង្កើត នូវអន្តរបញ្ញត្តិក្នុងពេលអន្តរកាលបណ្តោះអាសន្នណាមួយ ដោយជាក់លាក់ឡើយ ។ ការប្រើស្តង់ដានេះ ត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្មដោយយោងទៅតាម ស.គ.អ.ក៨ *គោលនយោបាយគណនេយ្យ ការផ្លាស់ប្តូរនៃការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ និងកំហុសឆ្គង* ។

៦០ កថាខណ្ឌ ៥ ៦ ១៧ ២០ និង ២១ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្ម និង កថាខណ្ឌ ១៤ ត្រូវបានលុបចោល ដោយ *ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងចំពោះ ស.រ.ហ.អ.ក* ដែលបានចេញផ្សាយនៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨។ អង្គភាពមួយត្រូវប្រើវិសោធនកម្ម ទាំងនោះទៅពេលខាងមុខសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩។ ការអនុវត្តមុនកាលកំណត់ត្រូវបានអនុញ្ញាត ។ ប្រសិនបើសហគ្រាសមួយប្រើវិសោធនកម្មសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុន សហគ្រាសត្រូវលាតត្រដាងពីហេតុការណ៍នោះ ។

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

ក.ជ.គ គឺជាស្ថាប័នបញ្ញត្តិករនៃវិស័យគណនេយ្យ និងសវនកម្មនៅកម្ពុជា

អាស័យដ្ឋានៈ ផ្លូវ ៩២ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

អ៊ីម៉ែលៈ info@naccambodia.gov.kh | គេហទំព័រៈ www.naccambodia.gov.kh

ក.ជ.គ រក្សាសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែស្តង់ដាទៅតាមការវិវត្តក្នុងក្របខណ្ឌអន្តរជាតិ